Mustafa Kemal'in Askerlik Hayatı

Mustafa Kemal'in askerlik hayatı ile ilgili olayları ve olguları onun kişilik özellikleriyle ilişkilendirir. · Trablusgarp ve Balkan Savaşlarının nedenlerini, gelişimini ve sonuçlarını analiz eder.

HATIRLAYALIM

- Mustafa Kemal Harp Akademisinden kurmay yüzbaşı olarak mezun oldu; ilk görev yeri Şam'daki 5. Ordu'da Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurdu.
- 1909'da 31 Mart Olayı'nı bastıran Hareket Ordusu'nda görev aldı ve ordunun siyasetten ayrı kalması gerektiğini savundu.
- 1910 Picardie Manevraları'na katıldı; 1911'de Trablusgarp'ta Bingazi, Tobruk ve Derne'de halkı İtalyanlara karşı örgütleyip binbaşı oldu.
- I. Balkan Savaşı'nda siyasi çekişmeler yüzünden ağır yenilgi alındı; II. Balkan Savaşı'nda Edirne geri alındı ve Mustafa Kemal Sofya'ya atandı.

1 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki görev şemasından yararlanarak Mustafa Kemal'in üstlendiği görev yerlerini, yıllarını ve yürüttüğü çalışmaları tabloya yazınız. İlk satır örnektir.

Görev yeri ve yılı	Bulunduğu birlik veya olay	Yürüttüğü başlıca çalışma
Şam (1907'ye dek)	5. Ordu	Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurdu.
İstanbul (1909)	**Hareket Ordusu**	**31 Mart İsyanı'nın bastırılmasında görev aldı.**
Fransa (1910)	**Picardie Manevraları**	**Fransız ordusunu gözlemleyip deneyim kazandı.**
Trablusgarp (1911)	**Gönüllü subaylık**	**Tobruk ve Derne'de halkı İtalyanlara karşı örgütledi.**

2 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Doğru olan ifadelerin yanındaki D kutusunu, yanlış olanların yanındaki Y kutusunu işaretleyiniz.

	D	Y
Mustafa Kemal kurmay yüzbaşı olarak ilk görev yeri olan Şam'a gitmiştir.	☑	☐
31 Mart Olayı'nı bastıran Hareket Ordusu'nun komutanı Mahmut Şevket Paşa'dır.	☑	☐
Osmanlı Devleti, Trablusgarp'a denizden ve karadan büyük bir ordu göndermiştir.	☐	☑
II. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı kurulan ittifaka Romanya da katılmıştır.	☑	☐
Balkan Savaşları sonunda Bulgaristan sınırı Midye-Enez hattı olarak kalmıştır.	☐	☑

3 ÇOKTAN SEÇMELİ · DÜŞÜN

Bir tarih incelemesinde kayda geçen gerçek olgu ile o olgudan çıkarılan kişilik özelliği yorumu birbirinden ayrılmalıdır. Buna göre aşağıdaki seçeneklerin hangisinde olgu ile kişilik özelliği eşleştirmesi uygun değildir?

(A) Tobruk ve Derne'de halkı birleştirmesi — Teşkilatçılık

(B) Picardie'de orduları incelemesi — Mesleki çalışkanlık

(C) Trablusgarp'a gönüllü gitmesi — Özveri ve fedakârlık

(D) Şam'da cemiyet kurması — Askerlikten uzaklaşma isteği

4 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki şemada 31 Mart Olayı sonrasında yaşanan iki gelişme verilmiştir. Şemadaki bilgilere göre Mustafa Kemal'in İttihat ve Terakki yöneticileriyle görüş ayrılığına düşmesinin temel nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Hareket Ordusu'nun Selânik yerine Edirne'de kurulmasını teklif etmesi

(B) Askerlik mesleği ile siyasetin birbirine karıştırılmaması gerektiğini savunması

(C) Picardie Manevraları'na katılmak yerine Şam'daki 5. Ordu'ya dönmek istemesi

(D) İkinci Meşrutiyet'in ilan edilmesine başından itibaren karşı çıkması

5 EŞLEŞTİRME

Trablusgarp ve Balkan Savaşları dönemindeki antlaşma ve gelişmeleri açıklamalarıyla eşleştiriniz. Harfleri kutulara yazınız.

a 1. Londra Antlaşması

c 2. Bükreş Antlaşması

e 3. İstanbul Antlaşması

d 4. Atina Antlaşması

b 5. Uşi Antlaşması

a) I. Balkan Savaşı sonunda sınırın Midye-Enez hattı olması

b) Trablusgarp'ın kalıcı, 12 Ada'nın geçici İtalya'ya verilmesi

c) Balkan devletleri arasındaki II. Balkan Savaşı'nı bitirmesi

d) Yanya, Selânik ve Girit'in Yunanistan'a bırakılması

e) Bulgaristan ile sınırın Meriç Nehri kabul edilmesi

6 ÇOKTAN SEÇMELİ

Trablusgarp Savaşı bilgi panosundaki verilere dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

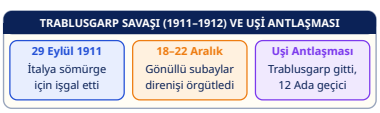

(A) İtalya Kuzey Afrika'da sömürge arayışına yönelmiştir.

(B) Gönüllü subaylar bölge halkını direnişe hazırlamıştır.

(C) Bu mücadele Mustafa Kemal'e teşkilatçılık tecrübesi kazandırmıştır.

(D) Uşi Antlaşması ile Trablusgarp Osmanlı Devleti'nde kalmıştır.

7 BOŞLUK DOLDURMA

Boşlukları kutudaki uygun sözcüklerle tamamlayınız.

binbaşı | Panslavizm | albay | Sofya | milliyetçilik | Arnavutluk

1. Rusya'nın Balkanlarda Slav birliğini kurmak için yürüttüğü politikaya **Panslavizm** denir.
2. Mustafa Kemal Trablusgarp'taki başarılarının ardından **binbaşı** rütbesine yükseldi.
3. Osmanlı Devleti'nden ayrılan son Balkan ülkesi **Arnavutluk** olmuştur.
4. Mustafa Kemal 1913 yılında Bulgaristan'ın başkenti **Sofya**'ya ataşemiliter atandı.
5. Fransız İhtilali'nin yaydığı **milliyetçilik** akımı Balkan uluslarını ayaklandırdı.

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

I. ve II. Balkan Savaşları'ndan sonra imzalanan Londra, İstanbul ve Atina antlaşmalarının karşılaştırıldığı görsel incelendiğinde aşağıdaki çıkarımlardan hangisi doğrudur?

Londra (1913)	İstanbul (1913)	Atina (1913)
I. Balkan sonu Midye-Enez sınırı	Bulgaristan ile Edirne geri alındı Sınır: Meriç Nehri	Yunanistan ile Yanya, Selânik ve Girit kaybedildi

(A) Kaybedilen Edirne ve Kırklareli, II. Balkan Savaşı'nda geri alınmıştır.

(B) İstanbul Antlaşması ile Selânik ve Girit Osmanlı'ya katılmıştır.

(C) Atina Antlaşması Bulgaristan ile imzalanmış ve Meriç sınır olmuştur.

(D) Her üç antlaşmada da Osmanlı sınırı Midye-Enez hattı kalmıştır.

9 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına karşılık gelen tarihî yer ve kavramları kutulara yazınız. Turuncu kutulardaki harfler Mustafa Kemal'in Trablusgarp'ta halkı örgütlediği şehirlerden birini verir.

İstanbul Antlaşması'yla Bulgaristan'da kalan kasaba — D İ M E T O K A

II. Balkan Savaşı'nda Bulgarlardan geri alınan şehir — E D İ R N E

II. Balkan Savaşı'nda Bulgaristan'a karşı savaşa giren devlet — R O M A N Y A

Osmanlı'da Savaş Bakanlığı: Harbiye ... — N E Z A R E T İ

Trablusgarp'a giden gönüllü subaylardan biri: ... Paşa — E N V E R

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:

DERNE

10 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki karşılaştırma kartında Osmanlı ordusunun I. Balkan Savaşı'ndaki durumu ile Mustafa Kemal'in 31 Mart Olayı sonrasında savunduğu görüş birlikte verilmiştir. I. Balkan Savaşı'ndaki yenilginin, Mustafa Kemal'in hangi düşüncesini haklı çıkardığını gerekçesiyle açıklayınız.

1909 · Mustafa Kemal'in Görüşü	1912 · I. Balkan Savaşı Sonucu
"Ordu mensupları siyasetten **ayrı kalmalıdır.**"	Subaylar arasındaki siyasi **çekişmeler ağır yenilgi getirdi.**

Ordunun siyasetten ayrı kalması görüşünü haklı çıkardı; çünkü subaylar arasındaki siyasi çekişmeler ağır yenilgiye yol açtı.

11 SIRALAMA

Görseldeki zaman şeridinde karışık olarak verilen askerlik hayatı gelişmelerini kronolojik sıraya göre 1'den 5'e kadar numaralandırınız.

Şam	Selânik	Picardie	Trablusgarp	Sofya
5. Ordu	3. Ordu	Manevra	Binbaşı	Ataşemiliter

5 Balkan Savaşları sonrasında Sofya Ataşemiliterliğine atanması

1 Şam'daki 5. Ordu'da Vatan ve Hürriyet cemiyetini kurması

4 Trablusgarp'ta Tobruk ve Derne başarılarıyla binbaşılığa yükselmesi

2 Selânik'te 3. Ordu'da görev yaparken Hareket Ordusu'na katılması

3 Fransa'da düzenlenen Picardie Manevraları'nda gözlem yapması

12 KISA CEVAP

Görseldeki neden-sonuç kartlarında I. Balkan Savaşı'nın çıkmasında etkili olan üç dış ve fikrî etken ile Osmanlı Devleti'nin bu savaşta ağır yenilgi almasının iki iç nedeni sorulmaktadır. Boş bırakılan yerleri kısaca yazınız.

Savaşın 3 Temel Etkeni	Ağır Yenilginin 2 İç Nedeni
1) Milliyetçilik akımı 2) Panslavizm propagandası 3) Avrupa'nın kışkırtması	1) Siyasi çekişmeler 2) Ordunun hazırlıksızlığı

Etkenler: milliyetçilik ve Panslavizm; yenilgi: siyasi çekişme ve hazırlıksızlık.

13 TABLOYU TAMAMLA

Görseldeki olgu-yorum kartlarında yer alan askerlik hayatı olgularını Mustafa Kemal'in kişilik özellikleriyle ve gerekçesiyle eşleştirerek tabloyu tamamlayınız. İlk satır örnektir.

Olgu 1: Şam'da Vatan ve Hürriyet'i kurması	Vatanseverlik
Olgu 2: Trablusgarp'a gönüllü gitmesi	? (Özellik)
Olgu 3: Picardie deneyimini uygulaması	? (Özellik)

Askerlik hayatındaki olgu	İlişkili kişilik özelliği	İlişkilendirme gerekçesi
Şam'da Vatan ve Hürriyet'i kurması	Vatanseverlik	Ülke sorunlarına çözüm araması
Trablusgarp'a gönüllü gitmesi	**Özveri ve vatanseverlik**	**Tehlikeyi göze alıp vatanı savunması**
Picardie deneyimini uygulaması	**Çalışkanlık**	**Mesleki bilgisini görevlerinde kullanması**

14 KISA CEVAP

Görseldeki harita bilgi kartında Londra Antlaşması sonrasında Balkan devletleri arasında yaşanan toprak paylaşımı verilmiştir. II. Balkan Savaşı'nın başlamasına hangi devletin durumu yol açmıştır ve Osmanlı Devleti bu durumdan nasıl yararlanmıştır?

Londra Antlaşması Sonrası II. Balkan Savaşı (29 Haziran 1913)	
Neden: Bulgaristan'ın daha **çok toprak alması**	Osmanlı: Enver Paşa ile Edirne **ve Kırklareli'ni geri aldı**

Bulgaristan'ın çok toprak alması yol açtı; Osmanlı Edirne ve Kırklareli'ni geri aldı.